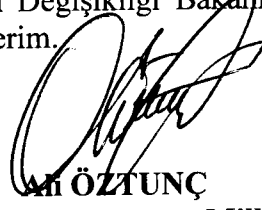

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali ÖZTUNÇ
Kahramanmaraş Milletvekili

Giresun Şebinkarahisar ilçesinde faaliyet yürüten NESKO Madencilik A.Ş.'ye ait "Kurşun, Çinko, Bakır Ocağı ve Zenginleştirme Tesisinin siyanür atık barajı çökmüş, kimyasallarla yüklü atık su ve çamurlar Kılıçkaya Barajı'na kadar ulaşmıştır. Giresun Valiliği maden tesisinin süresiz olarak faaliyetlerinin durdurulduğunu açıklamıştır.

Maden atık sahasında inceleme yapan Jeoloji Mühendisleri Odası Trabzon Şubesi tarafından hazırlanan raporda atıkların dere suları ile sürüklenerek 5 kilometre uzaklıktaki Kılıçkaya Barajı'na ulaştığı ve 4 bin 500 tondan fazla kimyasal atığın çevreye yayıldıktan sonra temizlendiği söylenmiştir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada "Giresun'un Şebinkarahisar ilçesinde çinko ve kurşun cevher zenginleştirme faaliyeti gösteren işletmeye, çevreye verdiği kirlilik nedeniyle 'en üst sınır' olan 12 milyon 71 bin 949 lira idari ceza uygulanarak işletme faaliyetten men edilmiştir. Atıklarla ilgili 1 Ocak 2021 tarihi itibarıyla 11 bin 641 denetim yapan Bakanlık, 670 cezai işlemde toplam 141 milyon 249 bin lira idari ceza uyguladı, 57 işletmeyi de faaliyetten menetti" denilmiştir.

Nesko Madencilik isimli firmanın bağlı olduğu Yıldızlar SSS Holdinge ait Kütahya'da, Gümüşhane'deki tesislerde de benzer vakalar yaşanmıştır. □ Kütahya Gümüşköy'de Yıldızlar SSS Holdinge ait ETİ GÜMÜŞ AŞ işletmelerinin siyanür havuzları için oluşturan setlerin çökmesi üzerine "genel güvenliğin taksirle tehlikeye sokulması" iddiasıyla Kütahya 1. Sulh Ceza Mahkemesinde görülen davada üç teknik yetkiliye üçer ay hapis cezası çıkmıştır. Siyanür havuzlarındaki suyu Kütahya Dulkadir Köyü şebeke hattına yönlendirip hayvanlar ile insanları zehirleyen Eti Gümüş şirketinin dört yetkilisine bir yıl 10 ay hapis cezası verilmiştir.

Temmuz 2019'da Gümüşhane'nin Dibekli Köyünde 192 kişi içme suyundan zehirlenmiştir. 06.07.2020 tarihinde, Gümüşhane'nin Merkez ilçesine bağlı Boyluca Köyü sınırlarında bulunan dereye siyanür, bakır ve magnez değerleri Su Ürünleri Yönetmeliğinin 11. Maddesi kapsamında belirtilen kabul edilebilir değerlerin üstünde çıktığı için Yıldızlar Bakır isimli firmaya 354.020 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Kılıçkaya Barajı'na akan zehirli sular, Kelkit Çayı'nın devamında, aşağıda Çamlıca Barajı'na ulaşmakta da gecikmeyecektir. Kelkit Çayı devamında Suat Uğurlu Barajı'na ve oradan da Çarşamba ovasına uzanmaktadır. Sivas'a bağlı Suşehri ve Koyulhisar, Tokat'a bağlı Reşadiye, Niksar ve Erbaa, Amasya'ya bağlı Taşova, Samsun'a bağlı Çarşamba ilçeleri bu zehirlenen suların geçtiği ilçelerdir.

Buna göre;

ssrb

- 1.) Söz konusu firma hakkında açılmış bir ceza soruşturması ya da kovuşturması var ise Bakanlığınız müdahil olacak mıdır?
- 2.) Siyanür sızıntılarıyla ilgili inceleme ve analizler sonuçlarını da kamuoyu ile paylaşacak mısınız?
- 3.) Söz konusu tesisin, son denetimi hangi tarihte gerçekleştirilmiş, denetim raporlarındaki atık maden barajına yönelik tespit ve değerlendirmeler nelerdir?
- 4.) Söz konusu kaza sonrasında analiz için ne tür örnekler alınmıştır? Kaç noktadan numuneler alınmış ve kirlilik maden alanından itibaren ne kadar bir alanda analizlerle takip edilmiştir?
- 5.) Söz konusu kazanın yeraltı sularına etkilerine ilişkin bir takip yapılmış mıdır?
- 6.) Oluşan zararın kamuya maliyeti ne kadardır? Bu konuda bir hesaplama yaptınız mı? Yaptığınız maliyet hesaplamasında hangi parametreleri kullandınız?
- 7.) Kaza sonrasında toplanan atıklar nerede depolandı?
- 8.) Atıklara insan ve hayvan teması var mıdır? İnsanlar ve hayvanlar üzerinde sağlık taramasından geçirilmesi için Sağlık Bakanlığı nezdinde girişiminiz olacak mı?
- 9.) Aynı şirketin aynı alana ilişkin 10 Kasım'da verdiği maden ocağı alan ve kapasite artışı projesine ilişkin ÇED başvurusunun reddine ilişkin işlem tesis edecek misiniz?
- 10.) İlgili projeye ilişkin ÇED raporunu hazırlayan firmanın yeterli belgesini iptal edecek misiniz?
- 11.) Söz konusu kaza nedeniyle tehdit altında olan Kelkit Çayı devamında Suat Uğurlu Barajı'na ve oradan da Çarşamba ovasına uzanmaktadır. Bu bölgelerdeki su, toprak, hava değerlerindeki etkiler incelenmekte midir?
- 12.) Söz konusu kazanın etki sahasında olan, Sivas'a bağlı Suşehri ve Koyulhisar, Tokat'a bağlı Reşadiye, Niksar ve Erbaa, Amasya'ya bağlı Taşova, Samsun'a bağlı Çarşamba ilçeleri ve saydığı bu ilçelere bağlı köy ve mahallelerin içme ve kullanma sularında kaza nedeniyle oluşan kirliliği tespiti yönelik numuneler alınmış mıdır? analizler yapılmış mıdır? bu ilçelerimizdeki kazadan etkilenmeye yönelik hangi tedbirler alınmıştır?
- 13.) Söz konusu kaza sonrasında Sağlık Bakanlığı'nın başta Giresun Şebinkarahisar olmak üzere, Sivas'a bağlı Suşehri ve Koyulhisar, Tokat'a bağlı Reşadiye, Niksar ve Erbaa, Amasya'ya bağlı Taşova, Samsun'a bağlı Çarşamba ilçeleri ve saydığı bu ilçelere bağlı köy ve mahallelerde sağlık önlemleri almasına ilişkin tedbirleriniz olmuş mudur?